

Ett delaktigt Linköping

Linköpings funktionshinderpolitiska program

Dokumenttyp: Program

Antaget av: Fullmäktige 2017-01-24, § 5

Status: Antagen

Giltighetstid: Tillsvidare

Diarienummer:	KS 2015-282
Dokumentansvarig:	Omsorgsdirektören
Adresserat till:	Till kommunens nämnder, styrelse och bolag
Tidpunkt för aktualitetsprövning:	I början av varje mandatperiod
Tidpunkt för senaste revidering:	
Relaterade styrdokument:	
Sökord:	Funktionshinder

Innehåll

Förord	4
1 Inledning	5
2 Bakgrund	5
3 Ett delaktigt Linköping	6
4 Genomförande	9
5 Uppföljning	9
6 Referenser	10
Bilaga 1 Sammanställning av programmets inriktning	11

Förord

Utgångspunkten för Linköpings funktionshinderpolitiska program "Ett delaktigt Linköping" är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som Sverige ratificerade 2008. Konventionen syftar till att undanröja allt som hindrar människor från att ta del av de mänskliga rättigheter som tillkommer alla.

Delaktighet och inflytande i samhällsutvecklingen bygger på att alla människor har samma rättigheter och skyldigheter. Vi vill utveckla ett samhälle och ett Linköping för alla och då måste människors olika erfarenheter och kunskaper tas tillvara oberoende av funktionsvariationer.

Vem som helst kan vid födseln eller senare i livet, få en funktionsnedsättning. Vi har också olika funktionalitet i olika skeden av livet. Var fjärde svensk uppger sig ha någon form av funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättningar finns i alla åldrar, klasser och yrkesgrupper. De kommer från när eller fjärran, lever i staden eller på landsbygden, ensamma eller i familj, arbetar eller studerar, söker jobb eller är pensionerade och har olika värderingar, intressen, ambitioner och drömmar.

Personer med funktionsnedsättning är ingen homogen grupp av människor som ska tas om hand. Det är människor som finns överallt och har rätten att utifrån sina individuella förutsättningar vara delaktiga i samhällsgemenskapen. Målet ska vara att funktionsnedsättningar så långt som möjligt inte ska tillåtas hindra individen från att leva ett självständigt liv och utveckla sina unika förmågor.

Funktionshindersperspektivet måste finnas med från början och inom alla politikområden. I detta funktionshinderpolitiska program formuleras därför inriktningar för arbetet att försvara och utveckla rätten till ett bra bemötande, kommunikation och demokratiskt deltagande, arbete, kultur och fritid, utbildning, tillgänglig miljö samt omsorg och hälsa. Ansvaret för detta vilar på kommunens nämnder, styrelser och bolag både enskilt och tillsammans. Linköpings kommun vill på så vis vara ett föredöme i arbetet att möjliggöra för barn, ungdomar, kvinnor och män med funktionsnedsättningar att få bli sitt bästa jag.

I arbetet med att ta fram ett nytt program att ersätta det från 2008 har Rådet för funktionshinder och delaktighet deltagit mycket aktivt. Företrädarna från funktionshindersrörelsen har bidragit med engagemang, klokskap och kreativitet för att formulera ett program för ett delaktigt Linköping. Stort tack för era insatser!

Daniel Andersson
Kommunalråd

1 Inledning

Linköpings kommun vill skapa ett samhälle där alla kan vara delaktiga och leva på lika villkor. Alla människor är lika värda och ska erbjudas lika möjligheter. Kommunen ska verka för jämlika levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning oavsett kön, ålder, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Funktionshinderpolitiska programmet syftar till att förtydliga vad Linköpings kommun ska uppnå för att öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. Programmet är ett styrdokument för alla kommunens nämnder, kommunala styrelser och bolag. Det ska stimulera och vara ett redskap för att uppnå helhetssyn och gemensamt förhållningssätt.

2 Bakgrund

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är en utgångspunkt i formulering av funktionshinderpolitiska programmet.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

År 2006 antog FN en ny konvention om mänskliga rättigheter för människor med funktionsnedsättning. FN-konventionen ska främja, skydda och säkerställa mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning. Sverige antog konventionen år 2008. Det betyder att Sverige är juridiskt bundet av konventionens innehåll. De grundläggande principerna i konventionen är:

- jämlikhet och icke-diskriminering
- miljö och omgivning ska vara tillgänglig
- rätt att få tillgång till hjälpmedel och information
- möjligheter till stöd och personlig service

Exempel på styrdokument och lagstiftningar inom området

- FN: barnkonvention innebär att alla barn utan undantag har rätt att få del av sina rättigheter.
- Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
- Diskrimineringslagen omfattar bristande tillgänglighet som en form av diskriminering.
- Lagstiftning om stöd: socialtjänstlagen, Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Lag om bostadsanpassningsbidrag
- Tillgänglighet inom byggande: Boverkets byggregler (BBR), Enkelt avhjälpna hinder (HIN), Tillgänglighet på allmänna platser (ALM),

Möjligheten att ställa krav om Certifierad sakkunnig av tillgänglighet i bygglovsärenden (PBF)

- Stöd inom skolan: skollagen
- Resor: lag om färdtjänst och kollektivtrafiklagen
- Arbete: arbetsmiljölagen
- Kommunala styrdokument

3 Ett delaktigt Linköping

Bemötande på lika villkor

Bemötande har många dimensioner. Det handlar i grunden om att alla ska bli respekterade fullt ut för den man är. Funktionsnedsättningar syns inte alltid på utsidan vilket kan öka risken för missförstånd. Attityder och fördomar är ett vanligt upplevt hinder för personer med funktionsnedsättning.

Inriktning

- Öka medvetenheten och kunskapen om personer med funktionsnedsättning bland kommunens anställda.
- Öka medvetenheten och kunskapen om personer med funktionsnedsättning bland elever och barn i kommunal verksamhet.

Kommunikation och demokratiskt deltagande på lika villkor

Information och kommunikation från Linköpings kommun ska vara lätt att läsa, höra och förstå. Alla ska ha lika möjlighet att uttrycka sina synpunkter, delta i val och vara aktiv som politiker. Kommunen ska samråda med funktionshinderorganisationer och kommunens råd för funktionshinder och delaktighet i frågor som rör människor med funktionsnedsättning.

Inriktning

- Säkerhetsställa att alla har möjlighet till demokratiskt inflytande och verka för likvärdigt valdeltagande
- Utveckla verktyg för att bättre få fram åsikter, erfarenhet och kunskap från personer med funktionsnedsättning
- Öka möjligheten att få information via flera olika uttrycksätt om sina rättigheter och möjligheter

- Utveckla kommunens webbplats enligt internationell standard för tillgänglig webbutveckling

Arbete på lika villkor

Arbete eller meningsfull sysselsättning är en av de viktigaste faktorerna för att kunna vara delaktig i samhället. Arbetslösheten för personer med funktionsnedsättning är högre än bland övrig befolkning. Antalet anställda med funktionsnedsättning är låg i Linköpings kommun. Detta är ett område som kan utvecklas betydligt mer exempelvis via social hänsyn i upphandlingar och att stödja och samverka med sociala företag.

Inriktning

- Öka antalet personer med funktionsnedsättning som får anställning av Linköpings kommun och dess utförare och leverantörer
- Stödja personer med funktionsnedsättning att få anställning i privata sektorn
- Daglig verksamhet ska hålla hög kvalitet och erbjuda en bred verksamhet

Kultur och fritid på lika villkor

Alla som bor, verkar eller besöker Linköping ska oavsett funktionsnedsättning kunna delta i kultur- och fritidslivet på likvärdiga villkor. Detta handlar om att både kunna utföra en aktivitet men också kunna vara åskådare.

Inriktning

- Öka tillgängligheten vid fritids, kultur- och idrottsanläggningar
- Stimulera föreningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter så att människor med funktionsnedsättning kan delta, både som utövare och som åskådare
- Öka tillgängligheten i besöksområden i naturen

Utbildning på lika villkor

Alla barn, ungdomar och vuxna har rätt utifrån sina förutsättningar utveckla sina kunskaper så långt som möjligt.

För vissa elever är särskilt stöd och anpassning en förutsättning för att klara av skolan. Lugna och tysta miljöer är extra viktigt för vissa barn och ungdomar med funktionsnedsättning. En utgångspunkt för att elever ska kunna välja skola är att lokalerna är tillgängliga.

Inriktning

- Elever med funktionsnedsättning ska kunna välja skola på likvärdiga villkor
- Erbjuder teknik och anpassningar som ger möjlighet för alla att delta i undervisning
- Förbättra samordning runt eleven mellan olika insatser och skolformer

Fysisk miljö på lika villkor

Tillgänglig och användbar miljö är en förutsättning för att alla ska kunna vara oberoende och kunna delta i olika sammanhang. Linköpings kommun har under flera år aktivt arbetat med att förbättra den fysiska tillgängligheten men det finns fortfarande brister kvar att åtgärda. Om tillgänglighetskrav ställs tydligare i upphandlingar minskar behovet att i efterhand åtgärda brister.

Inriktning

- Tillgänglighetsfrågorna ska ingå och förtydligas i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Genomföra aktiv tillsyn av enkelt avhjälpna hinder
- Ställa krav på tillgänglighet i upphandlingar
- Åtgärda tillgänglighetsproblem i offentliga miljöer som torg, parker, lekplatser och gator
- Åtgärda tillgänglighetsproblem i kommunala lokaler
- Åtgärda tillgänglighetsproblem vid hållplatser i kollektivtrafiken
- Utöka tillgänglighetsdatabasen och verka för att den blir mer känd

Omsorg och hälsa på lika villkor

FN-konventionen slår fast att personer med funktionsnedsättning har rätt till bästa möjliga hälsa och att inte utsättas för diskriminering. Ohälsa bland personer med funktionsnedsättning är högre än hos befolkningen i övrigt.

Inriktning

- Erbjuder tekniska lösningar för att öka möjlighet till ett mer självständigt liv
- Verkar för ökad hälsa hos personer med funktionsnedsättning genom att motverka isolering och uppmuntra olika former av friskvård och aktiviteter oavsett ålder
- Verkar för bättre samverkan mellan olika stödinsatser
- Vidareutvecklar anhörigstöd för att förebygga ohälsa
- Verkar för att elever med funktionsnedsättning ska erbjudas boendeförhållanden som möjliggör skolgång i hemkommunen

4 Genomförande

Varje nämnd, styrelse och bolag ansvarar för att *funktionshinderpolitiska programmet* genomförs. Som bilaga finns en sammanställning för vilka områden som är mest relevant för respektive nämnd, bolag och styrelse.

5 Uppföljning

Programmet ska aktualitetsprövas minst en gång i början av varje mandatperiod. Rådet för funktionshinder och delaktighet har ett speciellt ansvar att utvärdera programmet inför varje aktualitetsprövning. Uppföljningen ska redovisas till fullmäktige.

Inriktningsområdena ska följas upp i den ordinarie planerings- och budgetarbetet.

6 Referenser

Arbetsmiljölagen (1997:1160)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (FN 1989-11-20)

*Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
(FN 2006-12 13)*

Lagen om bostadsanpassningsbidrag (1992:1574)

Lagen om färdtjänst (1997:736)

Lagen om handikappanpassad kollektivtrafik (1979:558)

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)

Plan- och bygglagen (2010:900)

Skollagen (2010:800)

Socialtjänstlagen (2001:453)

Bilaga 1

Sammanställning av programmets inriktning

Här visas vilka områden som är mest relevanta för de olika nämnderna, styrelserna och bolagen.

Inriktning	Ansvarig nämnd, styrelse, bolag
Öka medvetenheten och kunskapen om personer med funktionsnedsättning bland kommunens anställda	Kommunstyrelsen
Öka medvetenheten och kunskapen om personer med funktionsnedsättning bland elever och barn i kommunal verksamhet	Barn och ungdomsnämnden Bildningsnämnden
Säkerhetsställa att alla har möjlighet till demokratiskt inflytande och verka för likvärdigt valdeltagande	Kommunstyrelsen Valnämnden
Utveckla verktyg för att bättre få fram åsikter, erfarenhet och kunskap från personer med funktionsnedsättning	Kommunstyrelsen
Öka möjligheten att få information via flera olika uttrycksätt om sina rättigheter och möjligheter	Kommunstyrelsen
Utveckla kommunens webbplats enligt internationell standard för tillgänglig webbutveckling	Kommunstyrelsen
Öka antalet personer med funktionsnedsättning som får anställning av Linköpings kommun och dess utförare och leverantörer	Kommunstyrelsen
Stödja personer med funktionsnedsättning att få anställning i privata sektorn	Omsorgsnämnden Bildningsnämnden
Daglig verksamhet ska hålla hög kvalitet och erbjuda en bred verksamhet	Omsorgsnämnden
Öka tillgängligheten vid fritids, kultur- och idrottsanläggningar	Kultur och fritidsnämnden Samhällsbyggnadsnämnden
Stimulera föreningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter så att människor med funktionsnedsättning kan delta, både som utövare och som åskådare	Kultur och fritidsnämnden Omsorgsnämnden Äldrenämnden Barn och ungdomsnämnden Bildningsnämnden
Öka tillgängligheten i besöksområden i naturen	Samhällsbyggnadsnämnden
Elever med funktionsnedsättning ska kunna välja skola på likvärdiga villkor	Barn och ungdomsnämnden Bildningsnämnden

Ett delaktigt Linköping

Erbjuda teknik och anpassningar som ger möjlighet för alla att delta i undervisning	Barn och ungdomsnämnden Bildningsnämnden
Förbättra samordning runt eleven mellan olika insatser och skolformer	Barn och ungdomsnämnden Bildningsnämnden
Tillgänglighetsfrågorna ska ingå och förtydligas i det systematiska arbetsmiljöarbetet	Kommunstyrelsen
Genomföra aktiv tillsyn av enkelt avhjälpna hinder	Bygg och miljönämnden
Ställa krav på tillgänglighet i upphandlingar	Kommunstyrelsen
Åtgärda tillgänglighetsproblem i offentliga miljöer som torg, parker, lekplatser och gator	Samhällsbyggnadsnämnden
Åtgärda tillgänglighetsproblem i kommunala lokaler	Samtliga (kommunstyrelsen)
Åtgärda tillgänglighetsproblem vid hållplatser i kollektivtrafiken	Samhällsbyggnadsnämnden
Utöka tillgänglighetsdatabasen och verka för att den blir mer känd	AB Stångåstaden Bygg och miljönämnden Lejonfastigheter AB Linköpings City Airport AB Sankt Kors fastighets AB Visit Linköping
Erbjuda tekniska lösningar för att öka möjlighet till ett mer självständigt liv	Omsorgsnämnden Äldrenämnden
Verka för ökad hälsa hos personer med funktionsnedsättning genom att motverka isolering och uppmuntra olika former av friskvård och aktiviteter oavsett ålder	Omsorgsnämnden Äldrenämnden
Verka för förbättrad samverkan mellan olika stödsatser	Omsorgsnämnden Äldrenämnden
Vidareutveckla anhörigstöd för att förebygga ohälsa	Omsorgsnämnden Äldrenämnden
Verka för att elever med funktionsnedsättning ska erbjudas boendeförhållanden som möjliggör skolgång i hemkommunen	Omsorgsnämnden